

Conférence des Cours constitutionnelles européennes
Conference of European Constitutional Courts
Konferenz der europäischen Verfassungsgerichte
Конференция Европейских Конституционных Судов

**JUSTIȚIA CONSTITUȚIONALĂ:
FUNȚII ȘI RAPORTURILE CU CELELALTE
AUTORITĂȚI PUBLICE**

*Raport național pentru cel de-al XV^{lea} Congres al Conferinței
Curților Constituționale Europene, prezentat de
Curtea Supremă a Norvegiei*

I. RAPORTURILE CURȚII CONSTITUȚIONALE CU PARLAMENTUL ȘI GUVERNUL

1. Rolul Parlamentului (eventual al Guvernului) în procedura de numire a judecătorilor la instanța de contencios constituțional. După numire, aceeași autoritate îi poate revoca pe judecătorii instanței constituționale? Care sunt motivele / temeiurile unei asemenea revocări?

Norvegia nu are o curte constituțională specializată. Instanțele judecătorești ordinare, în a căror ierarhie Curtea Supremă se pronunță în ultimă instanță, au în competență controlul constituționalității legislației adoptate de parlamentul norvegian, precum și controlul actelor administrative. Parlamentul norvegian nu participă în procedura de numire a judecătorilor.

Judecătorii sunt numiți de Consiliul de Stat (Guvern). În 2002 a fost înființat un comitet consultativ independent, cu atribuții în materia numirilor. Comitetul este compus din trei judecători, un avocat, un consilier juridic angajat în administrația publică și doi reprezentanți ai societății civile. Consiliul de Stat îi numește pe membrii acestuia pentru un mandat de patru ani. Administrația Națională a Instanțelor anunță posturile vacante de judecători. Evaluarea candidaților o va face Comitetul de numiri, care strânge informațiile relevante cu privire la calificările candidaților, obține referințe și va organiza interviuri. Nu se face o audiere publică în cursul procedurii de numire a judecătorilor. Clasamentul întocmit de comitet trebuie să fie motivat și, ca regulă generală, cuprinde primii trei candidați calificați. Nu este însă necesar ca acesta să fi fost adoptat cu unanimitate. Președintele respectivei curți, fie aceasta de primă instanță sau de apel, își prezintă în scris avizul comitetului de numiri, iar președintele Curții Supreme își înaintează recomandarea ministrului justiției. Recomandarea comitetului cântărește mult în luarea unei decizii finale de către Consiliul de Stat. Ca regulă generală, Guvernul nu poate opta pentru un candidat care nu se află între primii trei cei mai bine cotați. De obicei Guvernul îl alege pe cel mai bine cotate în clasamentul comitetului. Clasamentul întocmit de comitet are caracter public, nu însă și motivarea. Recomandarea președintelui Curții Supreme are caracter public atât în ceea ce privește punctajul, cât și în ceea ce privește motivarea.

Dacă un judecător săvârșește o faptă nedemnă cu statutul său, Consiliul de Stat poate sesiza instanța pentru destituirea acestuia din funcție. Instanțele sunt competente să decidă dacă există sau nu motive suficiente pentru demitere. Judecătorii Curții Supreme pot fi revocați doar prin decizia Instanței competente – Tribunalul de *impeachment* (*Riksrett*).

2. În ce măsură instanța de control constituțional are autonomie financiară – în stabilirea și administrarea bugetului de cheltuieli?

Curtea Supremă a Norvegiei nu își stabilește propriul buget. O propunere de buget este totuși trimisă Administrației Naționale a Instanțelor (ANC), care este un organism administrativ independent. ANC prezintă apoi Ministerului Justiției un proiect de buget pentru toate instanțele judecătorești. Ministerul înaintează bugetul-cadru spre aprobare Parlamentului, ca parte a proiectului anual al bugetului de stat rlaborat de Guvern. Bugetul Curții Supreme este independent de bugetul instanțelor inferioare și va fi astfel tratat separat.

3. Poate fi modificată legea de organizare și funcționare a instanței constituționale de către Parlament, însă fără consultarea acesteia?

Parlamentul poate modifica sau schimba legea privind organizarea și funcționarea Curții Supreme, în baza unui proiect de lege întocmit de Ministerul Justiției. În cadrul procedurii legislative ordinare, proiectul va fi prezentat pentru dezbatere publică. Instituțiile care urmează a fi afectate de proiectul de lege sunt întotdeauna invitate să comenteze pe marginea proiectului înainte de a fi trimis Parlamentului. Modificările la legea privind organizarea și funcționarea Curții Supreme sunt adeseori inițiate de către Curtea Supremă însăși. Totuși, unele principii fundamentale sunt stabilite prin Constituție sau în dreptul cutumiar constituțional, astfel că pot fi anulate sau amendate de Parlament în conformitate cu procedurile de revizuire a Constituției.

4. Instanța constituțională are competența verificării constituționalității regulamentelor de organizare și funcționare a Parlamentului, respectiv Guvernului?

Instanțele judecătorești ordinare, în a căror ierarhie Curtea Supremă se pronunță în ultimă instanță, au în competență controlul constituționalității legislației adoptate de parlamentul norvegian, precum și controlul actelor administrative.

5. Controlul de constituționalitate: specificați tipul / categoriile de acte asupra cărora se exercită controlul.

Instanțele au dreptul de a controla constituționalitatea legislației și de a cenzura actele administrative. Acest control se limitează întotdeauna și face parte din procedura ordinară de soluționare a litigiului sau a cauzei penale de către instanța de judecată, dacă este relevant în respectivul caz. Astfel, instanțele nu efectuează controlul de constituționalitate *in abstracto*, de exemplu, un membru al Parlamentului sau un grup parlamentar nu pot sesiza instanțele judecătorești cu o problemă de constituționalitate

in abstracto. De asemenea, dreptul de control se exercită și cu privire la legalitatea regulamentelor emise de ministere sau de alte organe în aplicarea legii. Ca urmare a legislației de abilitare și a domeniului tot mai larg de activități desfășurate de către puterea executivă, controlul actelor administrative prezintă o mai mare importanță practică decât controlul de constituționalitate a legilor. Cu toate acestea, acolo unde competența autorităților administrative este definită prin utilizarea de criterii vagi sau mai cu seamă discreționare, Curtea Supremă și-a limitat controlul, înțelegând să verifice dacă prerogativa de apreciere s-a încadrat în limitele fixate de lege, dacă autoritățile administrative au respectat normele de procedură și dacă marja de apreciere exercitată este justificabilă. Dreptul de a cenzura deciziile administrative include și judecata faptelor în speță.

O dezvoltare ulterioară a atributelor de control constă în aceea că instanța supremă și-a asumat de-acum dreptul de a verifica dacă legislația sau actele administrative sunt conforme cu convențiile în materia drepturilor omului la care Norvegia este parte, în special cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului din 1950. Convenția Drepturilor Omului este încorporată în legislația norvegiană, ca parte a Legii privind drepturile omului din 1999, având prioritate față de alte dispoziții legale.

- 6. a) Parlamentul și Guvernul, după caz, procedează de îndată la modificarea legii (respectiv a actului declarat neconstituțional) în sensul punerii de acord cu legea fundamentală, potrivit deciziei instanței de contencios constituțional. Care este termenul stabilit în acest sens? Există și o procedură specială? În caz contrar, specificați alternativele. Exemplificați.**

În baza propunerilor legislative făcute de Guvern, Parlamentul va abroga, va modifica sau va schimba legea pentru punerea ei în acord cu Constituția, astfel cum este prevăzut în decizia Curții Supreme. Prin decizia sa, Curtea Supremă nu dictează modificările necesare, iar din considerente nu reiese întotdeauna cu claritate ce modificări trebuie efectuate. Acest lucru este de multe ori subiect de intense dezbateri politice. Decizia este obligatorie *inter partes litigantes* și ea va conține doar soluția dată în litigiul concret între părți. Cu toate acestea, instanțele inferioare și autoritățile publice, fără excepție, vor da curs deciziei Curții Supreme în ceea ce privește chestiunile de constituționalitate și alte probleme de drept. Astfel, odată ce Curtea Supremă s-a pronunțat în acest sens, dispoziția declarată neconstituțională nu va mai fi aplicată.

- 6. b) Parlamentul poate invalida decizia curții constituționale: precizați în ce condiții.**

Nu.

7. Există mecanisme de cooperare instituționalizată între Curtea Constituțională și alte organe? Dacă da, care este natura acestor contacte / ce funcții și prerogative se exercită de ambele părți?

Potrivit Constituției, Parlamentul poate solicita avizul Curții Supreme în probleme de drept, dar a uzat de această posibilitate într-un număr foarte limitat de cazuri, ultima oară în anul 1946.

Guvernul își prezintă întotdeauna noile propuneri legislative pentru dezbateră generală și le transmite instituțiilor afectate de respectiva propunere, precum și instituțiilor juridice relevante, inclusiv Curții Supreme. Curtea Supremă își poate exprima opinia asupra tuturor problemelor, însă de obicei o face doar în privința chestiunilor care afectează în mod direct activitatea Curții Supreme.

II. SOLUȚIONAREA CONFLICTELOR JURIDICE DE NATURĂ ORGANICĂ DE CĂTRE CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Conform legislației norvegiene nu există o procedură pentru rezolvarea conflictelor de natură constituțională dintre autoritățile publice. Instanțele examinează problemele de constituționalitate în cadrul procedurilor judiciare ordinare, acolo unde acestea sunt relevante pentru cazurile individuale judecate. Cel puțin una dintre părți, dacă nu chiar ambele, sunt persoane particulare. Ministerul Justiției are însă dreptul de a interveni în cauzele în care se contestă constituționalitatea unui act normativ.

III. EXECUTAREA DECIZIILOR CURȚII CONSTITUȚIONALE

1. Deciziile Curții Constituționale:

- a) sunt definitive;
- b) pot fi recurate, situație în care se vor arăta titularii dreptului, termenele și procedura;
- c) produc efecte *erga omnes* ;
- d) produc efecte *inter partes litigantes*.

Deciziile Curții Supreme sunt definitive și obligatorii *inter partes litigantes*. Cu toate acestea, toate instanțele inferioare și autoritățile publice vor da curs deciziei Curții Supreme în ceea ce privește chestiunile de constituționalitate și alte probleme de drept. Astfel, odată ce Curtea Supremă s-a pronunțat în acest sens, dispoziția declarată neconstituțională nu va mai fi aplicată.

2. De la publicarea deciziei în Monitorul/Jurnalul Oficial, textul de lege declarat neconstituțional:

- a) se abrogă;
- b) se suspendă, până la punerea de acord a actului/textului declarat neconstituțional cu prevederile legii fundamentale;
- c) se suspendă, până când legiuitorul invalidează decizia instanței constituționale;
- d) alte situații.

Curtea Supremă nu va declara ca atare textul de lege ca fiind invalidat, ci în considerentele deciziei va preciza că dispoziția este neconstituțională. De la data când se pronunță Curtea Supremă, acea dispoziție nu va mai fi aplicată. Guvernul va lua măsurile necesare pentru abrogarea dispoziției sau va iniția modificările necesare pentru a asigura conformitatea acesteia cu Constituția.

3. Odată ce curtea constituțională a pronunțat o decizie de neconstituționalitate, în ce mod este aceasta obligatorie pentru instanța de fond și pentru celelalte instanțe judiciare?

Celelalte instanțe vor respecta întotdeauna decizia Curții Supreme în cazurile referitoare la respectiva dispoziție. Chiar dacă acest lucru nu este menționat expres în Codul de Procedură Civilă sau în Codul de Procedură Penală, întregul sistem procedural se bazează pe obligația instanțelor inferioare de a urma opinia Curții Supreme în privința aspectelor legale, aceasta în toate spețele viitoare. Astfel, respectiva dispoziție nu va mai fi aplicată ulterior deciziei Curții Supreme.

- 4. Atât în controlul *a posteriori* cât și în controlul *a priori*, legiuitorul își îndeplinește, de fiecare dată, și în termenele prevăzute, obligația constituțională de a elimina aspectele de neconstituționalitate?**

Legiuitorul va lua întotdeauna măsuri pentru abrogarea sau modificarea textului de lege declarat neconstituțional. Constituția nu prevede un termen anume pentru acest lucru și nici Curtea Supremă nu face astfel de mențiuni în decizia sa.

- 5. Ce se întâmplă în situația în care, în termenul prevăzut de Constituție și/sau legislație, legiuitorul nu înlătură viciul de neconstituționalitate? Exemplificați.**

Așa cum s-a arătat, nu există un termen exact pentru schimbarea dispoziției declarate neconstituțională. Întrucât dispoziția nu va mai fi aplicată, acesata nu constituie însă o problemă. Din decizia Curții Supreme nu reiese întotdeauna cu claritate ce schimbări trebuie efectuate pentru a aduce respectiva dispoziție în conformitate cu Constituția, astfel încât adeseori este nevoie de timp și de reflecție pentru a decide asupra noii formulări sau asupra unei noi soluții politice.

- 6. Prin intermediul altui act normativ, legiuitorul poate consacra din nou soluția legislativă declarată neconstituțională? Argumentați.**

Constituția nu interzice legiuitorului acest lucru, dar în mod normal legiuitorul nu va legifera din nou aceeași soluție.

- 7. Curtea Constituțională are posibilitatea de a însărcina alte organe cu executarea deciziilor sale și /sau de a stabili modul în care acestea urmează a fi puse în executare într-o anumită cauză?**

În decizia sa, Curtea Supremă nu indică exact modificările ce trebuie făcute pentru a pune de acord acea dispoziție cu Constituția. Cazurile referitoare la probleme de constituționalitate a dispozițiilor legale nu diferă de altele, atunci când este vorba de executarea deciziilor Curții Supreme. Hotărârea este obligatorie numai *inter partes* și va fi executată *inter partes*, astfel cum dispune decizia. Dacă una dintre părți nu își îndeplinește obligația, cealaltă parte poate solicita asistență din partea autorităților competente. Mai mult, instanțele inferioare și autoritățile publice vor aplica, de asemenea, opinia Curții Supreme cu privire la chestiunile de drept prinse în considerentele deciziei.